

Araştırma Makalesi | Research Article

Gazetecilik Eğitimi Konusunda Yapılan Araştırmalar Üzerine Bibliyometrik Bir Analiz

A Bibliometric Analysis of Research on Journalism Education

Emrah Budak (Arş. Gör. Dr.)

Mersin Üniversitesi İletişim Fakültesi

ORCID ID: 0000-0001-6896-7558

emrahbudak@mersin.edu.tr

Başvuru Tarihi | Date Received: 30.10.2023

Yayına Kabul Tarihi | Date Accepted: 19.12.2023

Yayınlanma Tarihi | Date Published: 22.12.2023

Budak, E. (2023). Gazetecilik Eğitimi Konusunda Yapılan Araştırmalar Üzerine Bibliyometrik Bir Analiz. *SDÜ İfade Dergisi*, 5(2), 94-108.

Özet

Medya, yaşanan her türlü gelişmeye dair toplumu bilgilendirirken gazeteciler bu süreçteki önemli unsurlardan biri olarak öne çıkmaktadır. Gazeteciler, birçok farklı ve zorlu durumda haber üretmeye, yaşananları tüm gerçekliğiyle yansıtmaya çalışmaktadır. Ancak günümüz medya ekosisteminin getirdiği ticarileşme, dijitalleşmenin getirdiği yenilikler ve açmazlar gazetecilerin nitelikli bir habercilik yürütme konusunda eksiklikler yaşamasına neden olmaktadır. Bu noktada, dijitalleşmeye ve medya yapısına uygun, çağın koşullarına paralel bir gazetecilik eğitimi verilmesi oldukça önemli görülmektedir. Dahası gazetecilik eğitimine dair tespitlerde bulunan, sorunları ve çözümleri ortaya koyan akademik araştırmalar da gazetecilik eğitiminin geliştirilmesine önayak olabilmektedir. Dolayısıyla çalışmada Web of Science (WoS) veri tabanında gazetecilik eğitimi temel alan makaleler bibliyometrik analiz yöntemiyle incelenmekte, araştırmalara dair verilerin ortaya konması amaçlanmaktadır. Elde edilen veriler değerlendirildiğinde; gazetecilik eğitimi temel alan araştırmaların büyük bir oranda (n=411) iletişim alanı ile ilgili olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaların genelinde dijitalleşmeye dönük gazetecilik eğitimi, yeni model önerileri, teori-pratik ayrımı ve tarihsel süreçler gibi odak noktalarının öne çıktığı görülürken gazetecilik eğitimi ilişkin Türkiye’de yapılan araştırmaların oldukça sınırlı olduğu saptanmaktadır.

Anahtar Kelimeler Gazetecilik, Gazetecilik Eğitimi, Bibliyometrik Yöntem.

Abstract

While the media informs the public about all kinds of developments, journalists stand out as one of the important elements in this process. Journalists struggle to produce news in many different and challenging situations and to reflect the reality of what is happening. However, the commercialization brought about by today's media ecosystem, the innovations and dilemmas brought about by digitalization cause journalists to experience shortcomings in conducting quality journalism. At this point, it is considered very important to provide journalism education that is in line with the conditions of the age, in line with digitalization and media structure. Moreover, academic studies that make determinations about journalism education and reveal problems and solutions can also pave the way for the development of journalism education. Therefore, in this study, the articles on journalism education in the Web of Science (WoS) database are examined through bibliometric analysis method, and it is aimed to reveal the data on the researches. When the data obtained were evaluated; it was determined that the majority of the studies based on journalism education (n=411) were related to the field of communication. While it is seen that focal points such as journalism education towards digitalization, new model proposals, theory-practice distinction and historical processes stand out in most of the studies, it is determined that the research on journalism education in Turkey is quite limited.

Keywords Journalism, Journalism Education, Bibliometric Method.

Giriş

Gazetecilik, tarihsel süreç boyunca önemli bir misyon üstlenmiş, farklı birçok konuda üretilen haberlerle toplumları yönlendiren bir meslek olmuştur. Gazeteciler, yaşanan gelişmeler karşısında toplumu bilgilendirmeyi kendisine amaç edinmiş, doğru bilgi sunmayı ve kamu yararını gözetmiştir. Elbette ki toplumsal, teknolojik ve mesleki değişimler gazeteciliğin de dönüşmesine ve yenilenmesine zemin hazırlamıştır. Bu doğrultuda gazetecilik mesleğini icra edecek muhabirlerin ticarileşen medya yapısı ve dijitalleşmenin getirdiği yeni habercilik formları, olanaklar ve dezavantajları da kapsayan yenilikçi bir anlayışa ayak uydurması gerekmektedir. Dirik ve Çambay (2019, s. 241), gazeteciliği meslek edinmiş bireylerin çağın gereklerine uygun, araştırmaya dayalı, krizi yönetebilen, uzmanlaşmış, teknolojik ve teknik alanda yetkin olması gerektiğini vurgulamaktadır. Hal bu iken gazetecilik eğitiminin güncelliği ve niteliği güçlü bir biçimde öne çıkarken mevcut gazetecilik eğitiminin çağın gereksinimlerine ne ölçüde yanıt verdiği önemli bir tartışma noktasıdır. Oysa gazeteciliğin toplumsal ve demokratik işlevleri düşünüldüğünde; gazetecilik eğitimi oldukça önemli bir noktayı temsil etmektedir (Yıldırım, 2006, s. 121). Altun'un da (2005, s. 75) dile getirdiği gibi "çalışıkları kitle iletişim araçları aracılığıyla topluma dünyayı algılamak için temel verileri sağlayan medya profesyonellerinin eğitimi yaptıkları işin niteliği açısından yaşamsal bir öneme sahiptir". Medyanın toplumsal kalkınma ve modernleşme sürecinde önemli bir aktör olarak görülmesi nitelikli gazeteci yetiştirmeyi, gazetecilere eğitim vermeyi "sosyal bir hizmete" dönüştürmüştür (Altun, 2011, s. 418). Ancak gazetecilik eğitimi konusunda küresel alan ve Türkiye özelinde birçok sorun, açmaz ve tartışma da söz konusudur (Arık, 2007; Tanacı & Balcı, 2021; Greenberg, 2007; Nguyen & Lugo-Ocando, 2016; North, 2010). Dolayısıyla gazetecilik eğitiminin geliştirilebilmesi adına bu eğitime yönelik akademik araştırmalar önemli bir gösterge olarak karşımıza çıkmaktadır.

Her alanda olduğu gibi gazetecilik eğitimi değerlendiren araştırmalar, gazetecilik eğitimine ilişkin saptamalarda bulunurken araştırmaların yoğunlaştığı odak noktasını, ne tür önceliklerin göz önünde bulundurulduğunu tespit etmede önemli bir katalizör olarak görülmektedir. Bu noktada gazetecilik eğitimine dair yürütülen akademik araştırmaların yönünü belirlemek, yoğunlaştığı konuları ortaya çıkarmak mevcut duruma dair öngöründe bulunmayı kolaylaştırırken araştırmaların eksik kaldığı noktaları da tartışmayı sağlamaktadır. Dolayısıyla gazetecilik eğitimine yönelik akademik araştırmalar üzerine yürütülen bu çalışma, küresel alanda gazetecilik eğitime dair oluşturulan literatürü irdeleyerek mevcut trendleri bibliyometrik analiz yöntemi ile ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışma iki bölümden oluşmakta, ilk bölümde gazetecilik eğitime dair teorik bir çerçeve çizilirken son bölümde yapılan araştırmalar incelenmektedir. Araştırma şu sorulara yanıt aramaktadır:

- 1-Küresel alan ve Türkiye’de gazetecilik eğitime dair yapılan araştırmalar konusundaki mevcut tablo nasıldır?
- 2-Gazetecilik eğitimi konusunda yürütülen araştırmaların odak noktası hangi alanlarda yoğunlaşmaktadır?
- 3-Türkiye’de gazetecilik eğitimi alanına ilişkin üretilen akademik araştırmaların küresel alandaki incelemeler ile karşılaştırıldığında eksiklikler, benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?

Türkiye’de bibliyometrik yöntemle gazetecilik ve medya konusunu ele alan birçok çalışma (Baloğlu, 2023; Aydoğan, 2023; Saf, 2023; Baloğlu ve Uçak, 2023; Demir ve Öztürk, 2023; Toksarı, 2022; Öztürk ve Demir, 2023) göze çarpmaktadır. Ancak gazetecilik eğitimi konusuna eğilen bir incelemeye rastlanmamaktadır. Küresel alan özelinde ise İspanya’da gazetecilik eğitime yönelik araştırmaları inceleyen bir çalışma (Redondo, Sanchez-Garcia & Etura, 2017) ile bir tematik inceleme (Solkin, 2022) dikkat çekmektedir. Dolayısıyla gazetecilik eğitimi konu edinen akademik araştırmalara yönelik bibliyometrik analizlerin yeterli bir düzeyde olmadığı göze çarpmaktadır. Buradan hareketle çalışma gazetecilik eğitimi literatürüne dair bir tartışma açmayı planlamakta, araştırmalara dair tespitlerde bulunarak konunun daha geniş bir perspektifte ele alınmasını sağlayacak önerilerde bulunmayı hedeflemektedir.

1. Gazetecilik Eğitimi: Kapsam, Tarihsel Süreç ve Mevcut Sorunlar

Gazetecilik eğitimi, farklı eğitim kurumlarınca gazeteci yetiştirmek adına verilen dersler ve kazandırılan becerileri kapsayan bir program olarak tanımlanabilmektedir. Yıldırım'a göre (2006, s. 121) gazetecilik eğitiminin, gazeteciliğin toplumun demokratikleşmesinde önemli bir kilometre taşı olduğu göz önünde bulundurularak değerlendirilmesi gerekmektedir. Gazetecilik eğitimi, öğrencileri medya sektöründeki iş kolları için eğitmek ve bu amaca yönelik profesyonel yetiştirmektir (Becker, 2003). Gazetecilik eğitiminin önemi zamanla sayısı artan eğitim kurumlarına paralel olarak gazeteciliğin sürekli devam eden profesyonelleşmesi ile ilişkilidir (Deuze, 2006, s. 24). Gazetecilik eğitimi, meslek pratiklerinde toplumsal sorumluluk taşıyan nitelikli gazeteciler yetiştirmeyi amaçlayarak doğru, güvenilir ve kaliteli enformasyon üretmeyi hedeflemektedir (Yıldırım, 2012, s. 412). Josephi, gazetecilik eğitiminin temel amacının gazeteciliği, bir meslek haline dönüştürme çabası, sektör ile akademi arasında bir köprü olma gayretini kapsadığını ifade etmektedir. Gazetecilik eğitimi, geleceğin gazetecilerine yetenek, beceri, tutum kazandırıldığı ve buna yönelik bilgilerin verildiği temel bir yetiştirme süreci olarak karşımıza çıkmaktadır (2020, s. 55). Mensing, gazetecilik eğitiminin genellikle muhabirlik, bilgi toplama, değerlendirme, üretim ve dağıtım gibi dinamikler üzerine kurulu olduğunu dile getirmektedir (2010, s. 511). Gazetecilik eğitimi, uygulamaya dönük beceriler ile bağlamsal yapıyı açıklayan birtakım dersleri kapsamaktadır (Deuze, 2006, s. 23). Elbette ki teknolojinin sürekli bir değişim ve dönüşüm yaşaması ile birlikte gazetecilik eğitiminin de sürekli bir yenilenme sürecine girdiğini dile getirmek yanlış olmayacaktır. Çünkü gazetecilik sürekli kabuk değiştirmekte, gelecek dönemin yaratacağı zorlu ihtiyaçları karşılamak için gazeteciliğin (Mensing & Franklin, 2011, s. 1) revize edilmesi gerekmektedir.

Gazetecilik eğitimi, ülkelerin milli eğitim sistemi, gazetecilik meslek örgütleri, devlet politikaları ve teknolojik değişimler ekseninde oluşturulan bir sistem olarak karşımıza çıkmaktadır (Yıldırım, 2012, ss. 424-429). Bu sebeple gazetecilik eğitimi, ülkeler arasında farklılıklar göstermektedir (Kandemir, 2012, s. 111, Aydoğdu Karaaslan, 2019, s. 121; Deuze, 2006, s. 23; Yıldırım, 2012, ss. 424-429; Franklin & Mensing, 2011, s. 1). Bu farklılıklar fakülte ya da kolej yapısından eğitim süresine kadar bünyesinde bulunduğu bilim alanından not sistemine (Yıldırım, 2012, s. 424-429), öncelik verilen derslere (Tanacı & Balcı, 2021, s. 410; Frith & Meech, 2007, s. 142; Greenberg, 2007, s. 292) değin değişen dinamikleri içerisinde barındırmaktadır. Bazı ülkelerde medya eğitimi yakınsama, multimedya ve iş modelleri ile ilgilenirken bir kısım ülkede ise eğitim programları, akademik standartlar oluşturulmakta, devlet kontrolü ile mücadele edilmektedir. Ancak hemen hepsinin temel amacının toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak bir gazetecilik eğitimi organize etme, teori ile pratiği birleştirme, akademi ile sektörü bütünleştirme, yeni iletişim teknolojileri ile mesleği geliştirmeyi hedeflediğini unutmamak gerekir (Mensing & Franklin, 2011, s. 2).

Tarihsel süreç olarak düşünüldüğünde; kabaca yüzyıllık bir geçmişi olan gazetecilik eğitimi (Korkmaz, 2012, s. 11), ABD'de başlamıştır (Josephi, 2020, s. 56; Greenberg, 2007, s. 291). Çünkü ABD sadece gazetecilik eğitiminde değil gazetecilik uygulamaları konusunda da öncü olan ülkelere biridir (Josephi, 2020, s. 56). 1910-1920 yılları arasında New York, Wisconsin, Washington, Georgia, Kansas, Nebraska, Ohio gibi birçok eyaletteki üniversite ve kolejlere gazetecilik eğitiminin yayıldığı görülmüştür (Winfield, 2008, ss. 9-11). Gazetecilik eğitiminin zamanla kurumsallaştığı söz konusu iken fakültelerdeki eğitim müfredatlarının yenilenmesi (Folkerts, 2014, ss. 235-236), farklı eğitim modellerinin varlığı (Topsakal, 2022, s. 239) da dikkat çekmektedir. Elbette ki çağın gereklerine, toplumsal, teknolojik gelişmelere göre değişen bir gazetecilik eğitimi süreci göze çarpmaktadır (Topsakal, 2022, s. 240). Türkiye'de ise gazetecilik eğitimi 1950 yılında İstanbul Üniversitesi bünyesinde Gazetecilik Enstitüsü'nün kurulmasıyla başlamıştır (İrvan, 2022, s. 236). 1965 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne bağlı olarak Basın-Yayın Yüksekokulu kurulmuştur (Tokgöz, 2003, s. 16). 1960'lı yılların sonunda özel gazetecilik okulları açılrsa da bu okullar anayasaya aykırı bulunarak kamulaştırılmış, 1982'deki kanuni düzenlemelerle Basın-Yayın Yüksekokulu'na, 1992 yılında ise İletişim Fakülteleri'ne dönüştürülmüştür (Altun, 1995'ten aktaran Tokgöz, 2003, s. 17). 2022 yılı verilerine göre devlet üniversiteleri özelinde gazetecilik eğitimi veren 35 programın varlığı göze çarparken 6 vakıf üniversitesinde gazetecilik lisans programı bulunmaktadır (İrvan, 2022, s. 236).

Gazetecilik eğitimi, uzunca bir dönemdir sektör temsilcileri, akademisyenler, öğrenciler tarafından sıklıkla tartışılan konulardan biri olmaktadır. Uzun (2011, s. 120), gazetecilik eğitiminin gazeteciliğe olan bakış açılarının farklılaşması ile çeşitli değerlendirmelere sahne olduğunu dile getirmektedir.

Gazeteciliğin medya alanına dahil olup olmadığı, toplumsal mı yoksa ticari bir iş mi olduğu yönündeki yorumlamalar gazetecilik eğitimi konusundaki görüşleri de farklılaştırmaktadır. Esasında gazetecilik mesleği üzerine teoride ve pratikte bir uzlaşının olmaması eğitim konusunda da tartışmayı beraberinde getirebilmektedir. Bunun yanı sıra gazetecilik eğitimine has bir yükseköğretim programının gerekli olup olmadığı tartışılmaktadır (İrvan, 2022, s. 236; Sloan, 2014, s. 4). Gazetecilik eğitimi konusunda tartışmalar eğitimin kapsamı konusunda da şekillenmektedir. Gazetecilik eğitimini yalnızca mesleğe yönelik bir yetiştirme süreci olarak görenler ile eğitimi entelektüel bir gelişim ve eleştirel düşünme yeteneğini kazandıran bir yaklaşım şeklinde yorumlayanların bir fikir birliğine varamadığı görülmektedir (Yıldırım, 2012, s. 414; King, 2008, s. 168; Sloan, 2014, s. 4). Ayrıca gazetecilik eğitiminin gazetecileri günümüzün medya gerçeklerine uygun olarak yetiştiremediği yönündeki eleştiriler de söz konusudur (Frith & Meech, 2007, s. 137).

Yapılan araştırmalarda gazetecilik eğitime dönük sorunlar gün yüzüne çıkmaktadır. Gazetecilik eğitimindeki sorunların hemen hemen tüm paydaşları kapsadığı görülmektedir. Bölümlere kabul edilen öğrenci sayısı, ders programları, yabancı dil düzeyi, teorik ve uygulama derslerinin dengesi, sektörün istihdam sağlarken aradığı kriterler, öğrencilerin meslekten beklentileri ve eğitim alma amaçları gibi birçok konuda sorunlar yaşandığı dile getirilmektedir (Karaduman & Akbulutgiller, 2017, s. 1180; Karaduman, 2017, s. 300; Korkmaz, 2012, ss. 12-14, 25-26; Tanacı & Balcı, 2021, s. 425; MacDonald, 2006; Nguyen & Luco-Ocando, 2016; Wahyuni, 2017). Ayrıca iletişim alanının dinamik bir yapıya sahip olması, teknolojik ve toplumsal dönüşümlere paralel olarak sürekli değişme ihtiyacı eğitimin de yenilenmesini gerektirirken nitelikli bir eğitim programının oluşmasını da güçleştirmektedir (Uzun, 2007, s. 118; Kothari & Hickerson, 2020; Deuze, Neuberger & Paulussen, 2004; Bui & Moran, 2020). Bu sebeple mevcut eğitim programlarının günümüzün dijitalleşme hızına tam anlamıyla yetişemediği, yeni medya eğitiminin yetersizliği (Acar, 2020, s. 36; Akgül & Akdağ, 2017, s. 210; Kaplan, 2021, s. 2290; Kaya, Ata & Bursa, 2022, s. 17-18), programların güncellenmesi gerektiğine (Drok, 2012; Yusof vd, 2018; Akgül, Akgül & Ayer, 2018, s. 196; Korkmaz, 2012, ss. 12-13; Topsakal, 2022, s. 234; Uçak, 2020, s. 66) yönelik görüşler söz konusudur.

Gazetecilik eğitimi, farklı birçok konu ekseninde tartışılan bir olgudur. Bu tartışmaların sektör çalışanı ve temsilcileri, akademisyenler, gazetecilik örgütlerine kadar geniş bir alana yayıldığı görülmektedir. Gazeteciliğin toplumsal işlevleri göz önünde bulundurulduğunda; gazetecilik eğitiminin ne denli önemli olduğu gün yüzüne çıkmaktadır. Dolayısıyla gazetecilik eğitimi üzerine yapılan araştırmalara dair veriler, ilgi alanları, benzerlik ve farklılıkların ortaya konması gelecekte yapılacak ya da yapılması gereken çalışmalara da katkı sağlamaktadır.

2. Yöntem

Küresel alanda gazetecilik eğitimi üzerine yapılan akademik araştırmaları temel alan bu çalışmada dile getirilen araştırma sorularını yanıtlamak adına bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmaktadır. Örnekleme dahil edilen araştırmalar bibliyometrik analiz yöntemi ile incelenmiş, araştırmaların bilimsel yönü ve içerikleri irdelenmiştir. Bibliyometrik analiz, bir alandaki bilimsel üretilere ilişkin verileri detaylı bir biçimde incelemeyi, yeni odaklara ışık tutmayı (Donthu vd, 2021, s. 285), alanın yoğunlaştığı noktayı, varyasyonları ortaya koymayı sağlayan (Ball, 2018, s. 10-11) önemli bir çıktı yöntemi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bibliyometri, belirli bir alandaki yayın kalıplarını tanımlamak adına nicel veriler ve istatistiklerden yararlanmaktadır. Yazar etkisini ölçmek, yazarlar ve eserler arasındaki ilişkileri ortaya çıkarmak için kullanılmaktadır. Araştırma modellerini, araştırma grupları arasındaki ilişki ve iş birliğinin kapsamını ve araştırma profillerini incelemektedir (Thanuskodi, 2010, s. 77-78). Bibliyometrik yöntem farklı birçok derginin etkisini ölçebilmek (Baumgartner & Pieters, 2003), oluşturulan yayınların bilimsel ve atıf etkilerini test etmek (Ingwersen, 2003), alanın geleceğine yönelik öngörülerde bulunmak ve bu konuda tartışma açmak (Redondo, Sanchez-Garcia & Etura, 2017, s. 247), incelenen alanın eğilimini belirlemek (Kasemodel, Makishi, Souza & Silva, 2016, s. 73; Thanuskodi, 2010, s. 78) konusunda kullanılan başat bir yöntem olarak görülmektedir. Bir analiz biçimi olarak incelenen alana ilişkin yazarları, eserleri, araştırma ilgisinin yoğunlaştığı noktaları tespit ederek söz konusu alana ilişkin entelektüel yapıyı ve bu yapının alt alanlarını tanımlamayı amaçlamaktadır (Marsilio, Cappellaro & Cuccurullo, 2011, s. 763; Simao, Carvalho & Madeira, 2021, s. 651). Alanın gelişiminin periyodik bir biçimde analiz edilmesini sağlamaktadır (Simao, Carvalho & Madeira, 2021, s. 651). Ayrıca bibliyometrik analiz, belirli bir bilimsel alanın envanterini çıkarmakta, bilim dünyası

açısından yeniden kullanılabilir eserlere işaret etmektedir (María Saez & Ceballos-Castro, 2015, s. 202; Simao, Carvalho & Madeira, 2021, s. 651). Bu araştırma özelinde gazetecilik eğitime yönelik araştırmalar düşünüldüğünde; mevcut tablonun eksikliklerini ortaya koymak ve alanın akademik gelişimini belirlemek önemli görülmektedir. Dolayısıyla bu araştırmada gazetecilik eğitimi üzerine yazılan makalelerde eğilimin ne yönde olduğunu tespit etmek, hangi yazar, ülke ve kurumların öne çıktığını saptamak, alanın envanterini çıkarmak, geleceğe dönük öneriler ve öngörülerde bulunabilmek adına bibliyometrik yöntem kullanılmaktadır.

2.1. Veri Toplama Süreci

Araştırma kapsamında gazetecilik eğitime ilişkin üretilmiş makaleler ele alınmış, makaleler 24 Ekim 2023 tarihinde Web of Science veri tabanından edinilmiştir. WoS, 46 milyon veri seti, 12 bin dergi ve yaklaşık 150 bin konferans metnini içeren oldukça gelişmiş bir veri tabanını temsil etmekte, referanslar ve atıfların bulunduğu haftalık olarak güncellenen devasa bir bilgi deposu olarak işlev görmektedir (Ball, 2018, s. 68-69). WoS, dünyanın önde gelen bilimsel atıf arama ve analitik bilgi platformu olarak işlev görmektedir. Bilimsel görevleri destekleyen bir araştırma aracı olmakla kalmayıp büyük ölçekli veri yoğunluklu araştırmalar için önemli bir veri kümesini ve merkezi bir konumu temsil etmektedir (Li, Rollins & Yan, 2018, s. 1). WoS, güvenilir yapısı ile en çok tercih edilen ve en prestijli veri tabanı olarak görülmektedir (Gasparyan, Ayvazyan ve Kıtas, 2013, s. 1271-1272). Bu merkezi konumdan hareketle araştırmada WoS veri tabanından elde edilen verilerin gazetecilik eğitimi literatürü konusunda tespitler yapabilme açısından yeterli bir öngörü sunacağı düşünülmektedir.

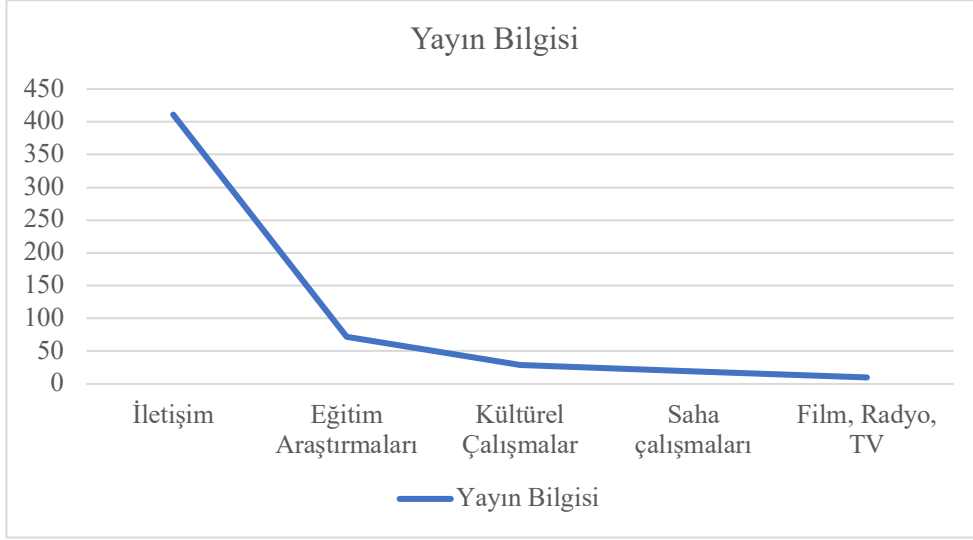
2.2. Veri İşleme Süreci

Çalışma kapsamında WoS arama motoruna “journalism education” kodu girilerek arama yapılmış; tarama sonucunda 485 makale örnekleme dahil edilmiştir. Arama sürecinde bazı filtreler kullanılmış, araştırma kapsamında yalnızca makaleler ele alınmıştır. Veriler VOSViewer programına aktararak ağ haritaları çıkarılmıştır. VOSViewer, bibliyometrik haritaların oluşturulmasını ve ham verilerin görselleştirilerek daha anlaşılır bir hale getirilmesini sağlamaktadır. VOSViewer, bibliyometrik haritaların daha kolay yorumlanabilmesini mümkün kılmakta, görsellere işlevsellik kazandırmaktadır (Van Eck & Waltman, 2010, s. 523). Bu araştırmada da VOSViewer programı vasıtasıyla veriler haritalarda sunularak istatistikler yorumlanmaktadır. Analizde 1989-2023 yılları arasında hazırlanmış 485 makale incelenmiştir. İncelenen çalışmalara ilişkin yazar, ülke, kuruluş, atıf ve ortak anahtar kelime analizi bibliyometrik analiz yöntemi ile çözümlenmiştir. Ayrıca çalışmaların ilgi alanları WoS’un sunduğu analiz sonuçları menüsünden elde edilmiştir.

3. Araştırma Bulguları

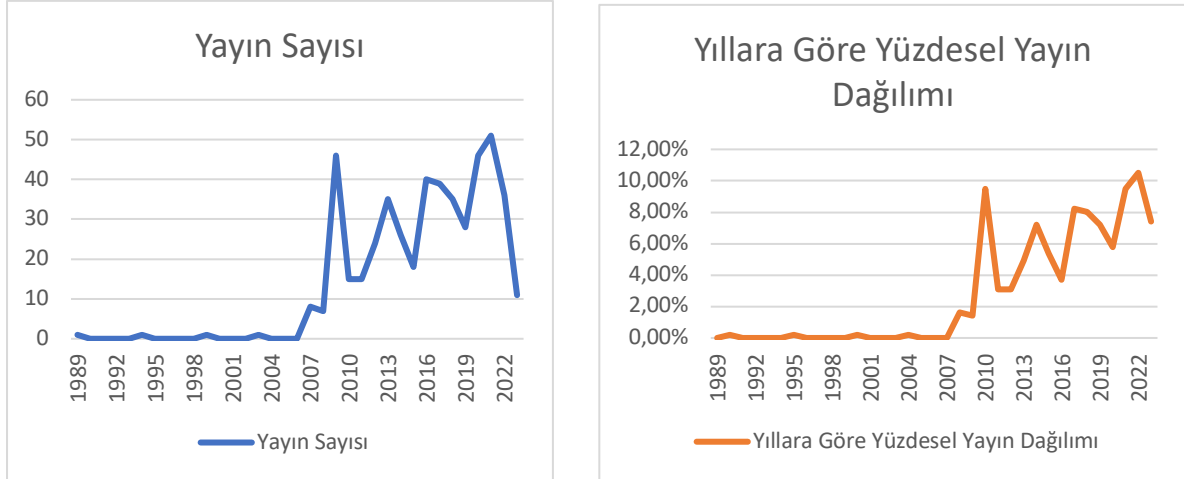
Çalışmada “journalism education” (gazetecilik eğitimi) anahtar kelimesini içeren 485 makale incelenmiştir. Araştırmaların genellikle İngilizce yazıldığı (n=435) gözlenmiştir. İspanyolca (n=19) ve Rusça (n=19) makaleler de İngilizceden sonra en fazla kullanılan dil olmuştur. Türkçe olarak 2 makalenin yayımlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmaların yer aldığı dergilerin indeks bilgisi göz önüne alındığında; dergiler ortak indekslerle birlikte SSCI (n=163), SCI-Expanded (n=7), AHCI (n=18) ve ESCI (n=240) indeksleri bünyesinde taranmaktadır. Türkiye’de gazetecilik eğitimi üzerine yayın yapılan tek dergi olan Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi’nin ESCI indeksinde yer aldığını söylemek gerekmektedir.

Grafik 1 Çalışma Alanlarının Dağılımı

Grafik 1’de gazetecilik eğitimi üzerine yapılan araştırmaların hangi ilgi alanlarına yönelik olduğunu gösteren veriler söz konusudur. Gazetecilik eğitimi konulu çalışmalar ortak alanlarla birlikte toplamda 42 farklı bilim dalına odaklanmıştır. Grafik 1’de yer alan bilim dalları en az 10 çalışma yapılan alanlar dikkate alınarak hazırlanmıştır. Gazetecilik eğitimi üzerine yazılan makalelerin en fazla “iletişim” alanında üretildiği (n=411) görülmüştür. Esasında gazetecilik eğitime dair hazırlanan makaleler, ilginin çok büyük oranda iletişim alanı içerisinde birleştiğini göstermiştir. Nitekim iletişim eğitimi konu edinen birçok araştırmanın (Tüzün, 2022; Kölgeliler & Atay, 2022) gazeteciliği de içerdiğini söylemek sürpriz olmayacaktır.

Grafik 2-3 Yıllara Göre Yayın Sayısı ve Oranı

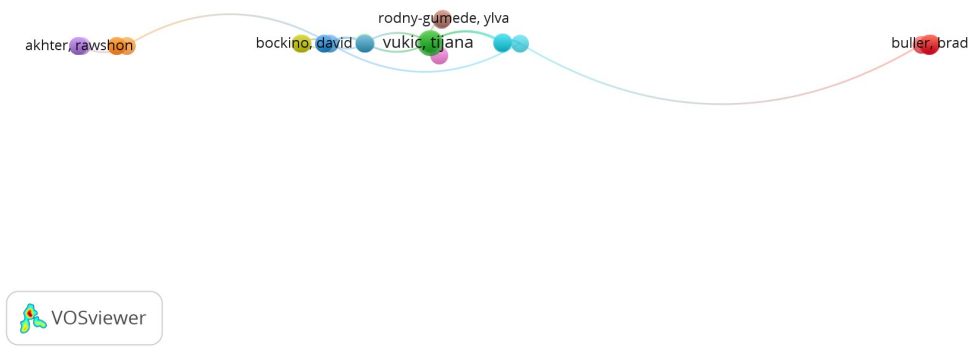

Grafik 2-3’te gazetecilik eğitime ilişkin makalelerin yıllara göre dağılımına dair veriler görülmektedir. Gazetecilik eğitimi ile ilgili hazırlanan makale üretimine 1989 (n=1) yılında başladığı 2007 yılına dek çalışma sayısının oldukça sınırlı bir seyir gösterdiği saptanmış, 2007 yılının ardından makale sayılarında artış gözlenmiştir. Alanda yazılan ilk makale Grunig (1989) tarafından kaleme alınmış, eserde gazetecilik eğitiminde yer alan kadınların yükselme ve terfi durumlarında ayrımcılığa uğrayıp uğramadığı incelenmiştir. Esasında gazetecilik eğitiminde eğitimciler nezdinde cinsiyet ayrımcılığına odaklanılırken terfi ve kadrolaşma konusunda cinsiyet farkının çok düşük bir oranda gözetildiği ortaya konmuş, kadınlara yönelik daha çok ön yargı ve duyarsızlık modelinin öne çıktığı görülmüştür. Gazetecilik eğitime yönelik makalelerin 2009 yılında önemli bir seviyeye çıktığı sonucuna ulaşıırken

(n=46, %9,48) 2021 yılında zirveye eriştiği (n=51, %10,51) tespit edilmektedir. Araştırmaların son yıllarda ivme kazandığı görülürken 2017 yılı haricinde 2016-2022 yılları arasında üretilen makale sayısı (n=247) yayımlanan toplam makale oranının yarısından fazlasını (%50,9) temsil etmektedir. Gazetecilik eğitime ilişkin araştırmaların yaşanan dönüşümlere paralel olarak hız kazandığı düşünülmektedir. Alanın yaşanan değişimler karşısındaki durumunu tespit edebilmek adına bu tür araştırmaların (Joseph, 2020; Solkin, 2022) yoğunlaştığı öngörülmektedir. Nitekim UNESCO (2022, s. 13) da gazetecilik pratik ve yöntemlerinin güncellenmesi gerektiğinin altını çizmektedir.

4 numaralı grafikte gazetecilik eğitimi konusunda yazılmış makaleler içerisinde en çok atıf alan yazarlar ve eserler yer almaktadır. Araştırmada en az 1 atıf ve en az 1 çalışması olan yazarlar dikkate alınarak veriler oluşturulmuştur. 485 makale toplamda 200 farklı yazar tarafından kaleme alınmıştır.

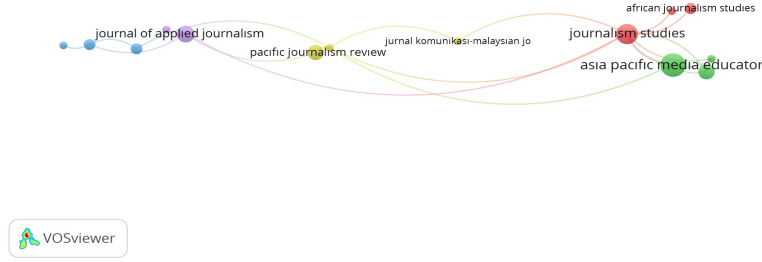
Grafik 4 Atıf Alan Yazarların Dağılımı

Donica Mensing'in (2010) ürettiği "Rethinking (again) the future of journalism education" başlıklı makalesi en fazla atıf alan (n=63) çalışma olarak karşımıza çıkmıştır. Martin Hirst'in (2010) kaleme aldığı "Journalism education down under: A tale of two paradigms" adlı makale ikinci (n=37) sırada yer alırken, Bahareh Heravi'nin (2019) "3WS of Data Journalism Education: What, where and who?" başlıklı çalışması (n=27) atıf konusunda üçüncü sırada bulunmaktadır. Mensing (2010), araştırmasında gazetecilik eğitiminin sektör odaklı yapısından toplum merkezli bir modele yeniden yönlendirilmesini temel almış, bunun gazeteciliğin geleceğinde hayati bir rol oynayacağını vurgulamıştır. Martin Hirst (2010), gazetecilik eğitiminde yaşanan teori-pratik tartışmasını ele almış, gazetecilik eğitiminin istikrarsız bir profesyonellik yerine ekonomi-politik yaklaşıma dayanan bir gazetecilik bilimine daha fazla odaklanması gerektiğini ileri sürmüştür. Bahareh Heravi (2019) ise veri gazeteciliği eğitime odaklanırken gazetecilerin veri gazeteciliğinin uygulamaları konusunda yetersiz olduğunu, veri gazeteciliği eğitiminin güçlü bir akademik temeli olmadığını bulgulamıştır. Türkiye'deki yazarların ürettiği makaleler konusunda yalnızca bir çalışmanın atıf aldığı gözlenmiştir. "From Convergence to Connectivism: Teaching Journalism" başlıklı çalışmanın en fazla atıf alan (n=6) çalışma olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma (Boers, vd, 2012) çok yazarlı olmakla birlikte yazarlarından biri (Esra Ercan) Bilgi Üniversitesi'nde görev alırken diğer yazarların kariyerine Avrupa'nın farklı üniversitelerinde devam ettiği görülmektedir.

Grafik 5'te gazetecilik eğitimi üzerine yapılan araştırmaların yer aldığı dergilerin haritaları bulunmaktadır. Araştırmada incelenen 485 makale toplamda 170 farklı dergide yayımlanmıştır. Bu yayınların içerisinde Journalism Practice en fazla makale üretilen dergi (n=50) olurken Asia Pacific Media Educator (n=40), European Journalism Education (n=34) ikinci ve üçüncü sırayı almıştır.

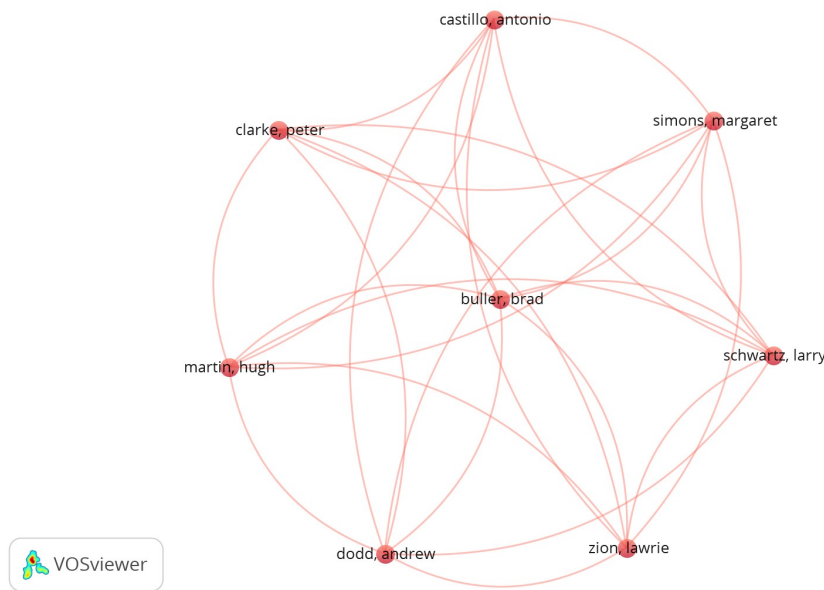
Grafik 5 En fazla Atıf Alan Dergilerin Dağılımı

Araştırma verilerine göre toplamda 7 yayınlı en çok atıf alan dergi (n=123) Journalism Studies olarak karşımıza çıkmaktadır. Journalism Studies, SSCI endeksinde bulunmakta, bünyesinde gazetecilik çalışmalarına yer vermekte Q1 çeyreklikte yer almaktadır. Journalism Practice 4 yayınlı, 45 atıf, Asia Pacific Media Educator ise 9 yayınlı 28 atıf ile ikinci ve üçüncü sırayı almıştır. Journalism Practice (Q1) ve Asia Pacific Media Educator (Q3) SSCI endeksi içerisinde yayın hayatına devam etmektedir. Türkiye’deki dergilerde yayımlanan gazetecilik eğitimi temel alan araştırmaların ikisi de Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi’nde (Marmara İletişim Dergisi) yayımlanmıştır. Bu çalışmalar (Atalay, 2017; Topsakal, 2022) WoS’ta yer alan bir atıf almamıştır.

Grafik 6, gazetecilik eğitimi konusunda araştırmalar yürüten yazarların verilerine ilişkin ağ haritasını göstermektedir. Bu çalışmalar içerisinde ortak yazar analizinde en az 1 çalışması olan yazarlar dikkate alınmıştır. Ortak yazarlık konusunda Antonio Catillo, Peter Clarke, Margaret Simons, Brad Buller, Hüge Martin, Larry Schwartz, Lawrie Zion, Andrew Dodd gibi yazarların birbirleri ile etkileşimlerinin yüksek olduğu görülmektedir.

Grafik 6 Ortak Yazar Haritası

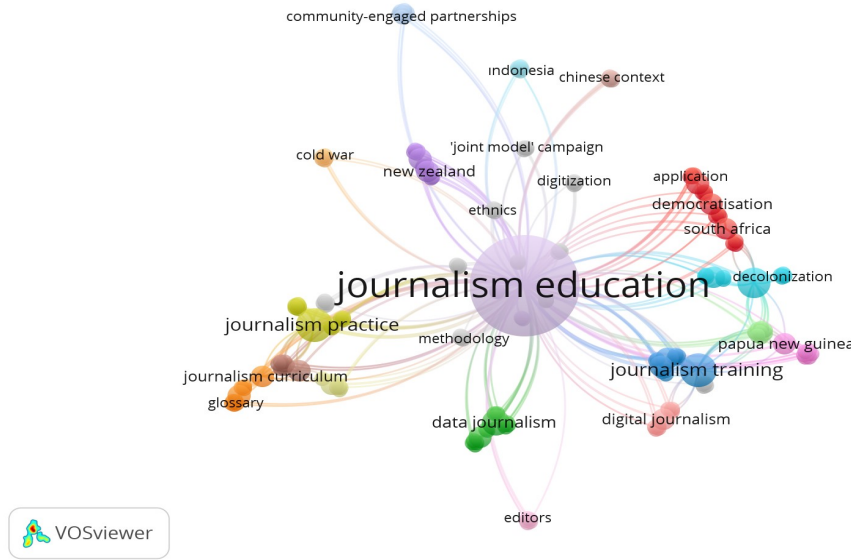

Gazetecilik eğitimi konusunda yapılan akademik araştırmalar genellikle eğitim sürecindeki eksikliklere, teori-pratik ayrışmasına odaklanmaktadır. Anahtar kelimeler göz önünde bulundurulduğunda;

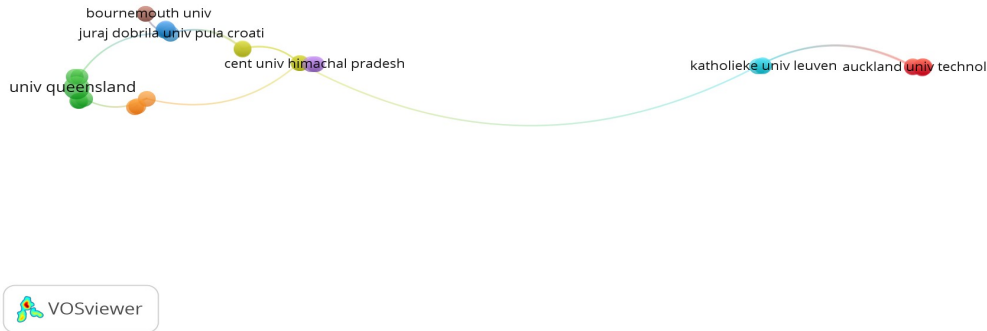
“journalism education” (gazetecilik eğitimi) anahtar kelimesi (n=44) öne çıkmıştır. Bunun yanı sıra “journalism training” (gazetecilik eğitimi) (n=5), “journalism practice” (gazetecilik pratiği) (n=5) kavramlarının kullanıldığı gözlenmiştir. Ayrıca müfredat incelemelerini temel alan araştırmalarda “journalism curriculum” (gazetecilik müfredatı) anahtar sözcüğüne yer verildiği bulgulanmıştır. Esasında araştırmaların temel bir perspektifle gazetecilik eğitimi ve pratiği ile ders müfredatları üzerinden şekillendiği görülmektedir.

Grafik 7 Ortak Anahtar Kelime Dağılımı

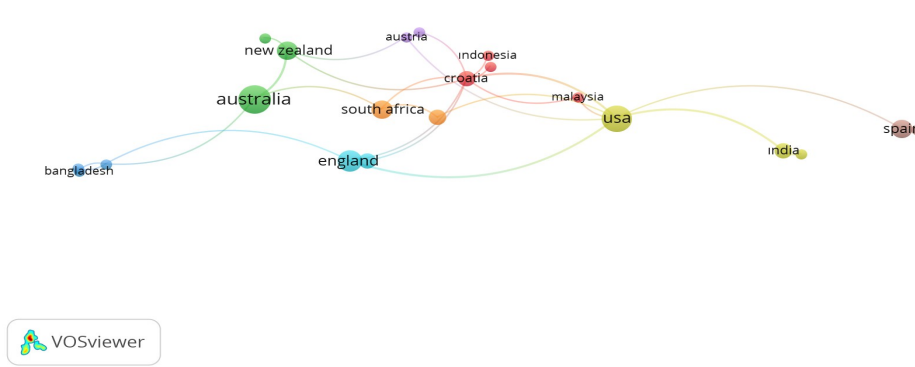
Grafik 8’de üniversitelerin atıf verilerine ilişkin ağ analizi paylaşılmaktadır. Bu noktada University of Nevada toplamda bir yayımla en fazla atıf alan (n=63) üniversite olarak karşımıza çıkmaktadır. Auckland University of Technology, 1 yayımla 37 atıf alırken University College London, 1 yayımla 27 atıf performansı göstermiştir. Türkiye’de görev yapan akademisyenlerin toplamda 4 makale ürettiği gözlemlenmiş, Uşak, Bilgi, Üsküdar ve Fırat Üniversitesi’nden birer yayının öne çıktığı saptanmıştır. Bu yazarların çalışmalarına dönük bir atıfa rastlanmamıştır.

Grafik 8 Üniversitelere Göre Atıf Dağılımı

Grafik 9’de yer alan ülkelerin gazetecilik eğitimi konusunda yaptığı akademik araştırmalar dikkat çekmektedir. Gazetecilik eğitimi konusunda üretilen makalelere ilişkin verilerde ABD öncü ülke (n=104) olarak göze çarpmıştır. ABD’nin ardından Avustralya (n=66) ve Güney Afrika Cumhuriyeti (n=38) gazetecilik eğitimi üzerine en fazla makale üreten ülkeler olmuşlardır. ABD’nin gazetecilik alanındaki baskın rolünün sürdüğü görülmektedir. Nitekim gazetecilik üzerine yapılan farklı bibliyometri araştırmalarında da (Banshal, Verma & Yuvaraj, 2022; Segado-Boj, 2020) ABD’nin öncü rolü birçok kez ortaya konmuştur.

Grafik 9 Ülkelere Göre Atıf Dağılımı

Atıf sayısı ülkeler bazında ele alındığında; ABD’nin yayın sayısında olduğu gibi ilk sırayı aldığı görülmüştür. ABD’de gazetecilik eğitiminde toplamda 6 yayın yapılmış, bu yayınların atıf sayısı (n=104) öncü bir konumu temsil etmiştir. ABD’nin yanı sıra Yeni Zelanda’nın 3 yayın, 40 atıf, Güney Afrika’nın 3 yayın, 28 atıf ile ikinci ve üçüncü sırayı aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Ağ haritasına bakıldığında; Türkiye’nin yer almadığı saptanmıştır. Türkiye’nin gazetecilik eğitimi konusunda WoS’ta yer alan yayın sayısının oldukça düşük olduğu saptanmaktadır. Türkiye’de gazetecilik eğitimi alanında belirlenen tarihte hazırlanmış makale sayısının 2 olduğu tespit edilmektedir. Bu çalışmalara Web of Science’te yapılan hiçbir atıfa rastlanmamıştır. Türk yazarların 4 makalesinin yayımlanması söz konusu iken bu makalelerden ikisinin Türkiye’de yayımlanmadığı tespit edilmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Medya, toplumun yaşanan gelişmeler karşısında bilgi edinebilmesi için önemli bir aracı temsil etmekte, haber üretimi konusunda ise gazeteciler öne çıkmaktadır. Toplumun enformasyon alma hakkı ve demokratik işlevleri göz önünde bulundurulduğunda; haberciliğin ne denli önemli olduğu gün yüzüne çıkmaktadır. Bu sebeple gazeteciler ve gazeteci adaylarının doğru ve gereklerine uygun biçimde eğitilmesi gerekmektedir. Gazetecilerin çeşitli teknik donanım, teorik altyapı ve teknolojiye uyumlu, yenilikçi bakış açısı kazanması gazetecilik eğitiminin niteliği ile paralel hareket etmektedir. Bu noktada gazetecilik eğitimi mesleğin gelişimi, güven kazanması ve günceli yakalamasını sağlamaktadır. Ancak günümüz medya ekosistemi ve eğitim programları çerçevesinde gazetecilik eğitiminin ne ölçüde nitelikli ve yeterli olduğu tartışılmaktadır. Yapılan araştırmalar gazetecilik eğitimi konusundaki mevcut duruma dair tespitlerde bulunmakta, sorunları ve tartışmaları ortaya çıkarmakta, yeni modeller ve öneriler sunmaktadır. Gazetecilik eğitime yönelik araştırmalara dair verileri ortaya koymak, araştırmaların hangi alanlarda yoğunlaştığını saptamak gazetecilik eğitime dair bazı ipuçlarını yakalama fırsatı vermektedir. Dolayısıyla bu çalışmada WoS veri tabanında yer alan gazetecilik eğitime dair yazılan makaleler bibliyometrik analiz yöntemiyle irdelenmiştir. Elde edilen niceliksel verilerin yorumlanarak araştırmalara dair saptama ve kanaatlerde bulunulmuştur.

Araştırmada gazetecilik eğitime dair üretilmiş 485 makale analiz edilmiş, gazetecilik eğitimi literatürünün 1989 yılında oluşmaya başladığı görülmüştür. 2000’li yılların ortasından sonra gazetecilik

eğitimine dönük akademik araştırmaların arttığı saptanmıştır. Çalışma, gazetecilik eğitimini temel alan araştırmaların “iletişim” biliminde yoğunlaştığını (n=411) bulgulamıştır. Elbette ki eğitim bilimleri, kültürel çalışmalar gibi birçok alanın da akademik araştırmalara kaynaklık ettiğini dile getirmek mümkündür. Gazetecilik eğitimi konusundaki araştırmalardaki sıklık, akademik dergiler, atıflar konusunda ABD öncü bir konumu temsil etmiştir. Avustralya ve Güney Afrika'nın da yayın sayıları konusunda önemli bir noktadadır. Araştırmalar genellikle gazetecilik müfredatları (Zagidullina vd, 2023; Martínez-Nicolas & Del-Hoyo-Hurtado, 2021; Murthy, 2011; Deuze, 2001) teori-pratik tartışması (Greenberg, 2007; Hirst, 2010; Hochheimer, 2001; Murthy, 2011) ve dijitalleşmenin getirdiği yeni eğitim süreçlerine (Henrichsen & Shelton, 2023; Heravi, 2019; Sparrow, 2022; Fahmy & Attia, 2021; Jiang & Rafeeq, 2019; Aayeshah, 2012; Bethell, 2010) odaklanmıştır. Yazılım ve donanım açısından yeni teknoloji kullanımı ve değişen gazetecilik doğasına ilişkin araştırmaların son dönemde yoğunlaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Yeni habercilik formları temelinde verilecek eğitimler öne çıkarılmıştır.

Türkiye, WoS veri tabanında yer alan gazetecilik eğitime dair yapılan yayınlar konusunda öncü ülkelere göre oldukça geride konumlanmıştır. Toplamda 4 yazarın ürettiği 4 makale göze çarparken bu yazarlardan sadece ikisinin çalışması Türkiye'deki bir dergide yayımlanmıştır. Bu yayınlar ise WoS veri tabanında herhangi bir atıf almamıştır. Bunun dışında iki yazarın çalışması Türkiye'de yer almayan dergilerde kendisine yer bulmuştur. Küresel alanla kıyaslandığında Türkiye'deki araştırmalar karşılaştırmalı müfredat (Topsakal, 2022) ve çeşitli travma süreçlerinin aşılması konusunda gazetecilik eğitiminin önemi (Atalay, 2017) gibi konulara odaklanmıştır. Bu sebeple WoS bünyesinde küresel alanda yapılan çalışmalara entegre olabilecek araştırmalar yürütülmesi günceli yakalama konusunda katkı sağlayabilmektedir. Türkiye'de gazetecilik eğitime dair araştırmaların çeşitlenmesi, yeni habercilik formlarını temel alan güncel eğitimlerin durumunu tespit etmesi günümüz eğitim programlarına dair saptamalarda bulunmayı, gelişim sağlayacak yeni modeller sunmayı kolaylaştıracaktır.

Kaynakça

- Aayeshah, W. (2012). Playing with news: Digital games in journalism education. *Asia Pacific Media Educator*, 22(1), 29-41.
- Acar, A. (2021, 21-23 Ekim). Dijital çağda değişen gazetecilik pratikleri ve iletişim fakültelerindeki gazetecilik eğitimi. *Dijital Çağda İletişim Eğitimi Sempozyumu, Tam Bildiri Kitabı, İstanbul, Türkiye*, 27-38.
- Akgül, H., Akgül, B. & Ayer, Z. (2018). Sanayi 4.0 sürecinde gazetecilik bölümü eğitim programı oluşturmada yeni yaklaşımlar. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 5(8), 190-197.
- Akgül, M. & Akdağ, M. (2017). Türkiye'de yeni medya eğitimi üzerine niceliksel bir betimleme. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(1), 210-220.
- Altun, A. (2005). Yerel medya çalışanlarının eğitim ihtiyacı ve yerel medya enstitüsü. *İletişim Araştırmaları*, 3(1-2), 75-104.
- Altun, F. (2011, 27-29 Mayıs). Türkiye'deki medya ve iletişim öğretiminde teori ve pratik dengesi. [Kongre Sunumu]. *Uluslararası Yükseköğretim Kongresi: Yeni Yönelişler ve Sorunlar*, cilt 1, İstanbul, 413-422.
- Arık, B. (2007). Türkiye'de gazetecilik eğitimi: Tespitler ve açmazlar. B. Arık ve M. Şeker (eds.). *Bir sorun olarak gazetecilik* (ss. 11-35) içinde. Tablet Yayınları.
- Atalay, G. E. (2017). Şiddeti haber yapmak: Gazeteciler ve travma. *Marmara İletişim Dergisi*, (28), 21-32.
- Aydoğan, H. (2023). Dijital ebeveynlik ve reklamcılık odağındaki araştırmaların bibliyometrik incelemesi: Mevcut eğilimler ve gelecek yönelimleri. *TRT Akademi*, 8(19), 876-903.
- Aydoğdu Karaaslan, İ. (2019). Gazetecilik eğitiminin dijitalleşmesi: Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler üzerinde yapılan karşılaştırmalı analiz. *Erciyes İletişim Dergisi*, (1), 105-124.
- Ball, R. (2018). *An introduction to bibliometrics: New development and trends*. Chandos Publishing.

- Baloğlu, E. & Uçak, A. (2023). Yeni toplumsal hareketler üzerine yapılan akademik çalışmaların bibliyometrik analizi. *Türkiye Medya Akademisi Dergisi*, 3(6), 544–563.
- Baloğlu, E. (2023). Bilim haberciliği çalışmalarının bibliyometrik profili. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(46), 338-359.
- Banshal, S. K., Verma, M. K., & Yuvaraj, M. (2022). Quantifying global digital journalism research: a bibliometric landscape. *Library Hi Tech*, 40(5), 1337-1358.
- Baumgartner, H., & Pieters, R. (2003). The structural influence of marketing journals: A citation analysis of the discipline and its subareas over time. *Journal of Marketing*, 67(2), 123-139.
- Becker, L. B. (2003). Introduction: developing a sociology of journalism education. In R. Froehlich & C. Holtz-Bacha (Eds.), *Journalism education in Europe and North America: an international comparison* (pp. 11-17). Hampton Press.
- Bethell, P. (2010). Journalism students' experience of mobile phone technology: Implications for journalism education. *Asia Pacific Media Educator*, (20), 103-114.
- Boers, R., Ercan, E., Rinsdorf, L. & Vaagan, R. W. (2012). From convergence to connectivism: Teaching journalism 2.0. *Online Journal of Communication and Media Technologies*, 2(4), 52-64.
- Bui, M. N. & Moran, R. E. (2020). Making the 21st century mobile journalist: Examining definitions and conceptualizations of mobility and mobile journalism within journalism education. *Digital Journalism*, 8(1), 145-163.
- Creech, B., & Mendelson, A. L. (2015). Imagining the journalist of the future: Technological visions of journalism education and newswork. *The Communication Review*, 18(2), 142-165.
- Demir, Y. & Öztürk, M. (2023). Hegemonik erkeklik ve medya: Bibliyometrik bir analiz. *Kastamonu İletişim Araştırmaları Dergisi*, (10), 49-67.
- Deuze, M. (2001). Journalism education and multiculturalism: Enhancing the curriculum. *Asia Pacific Media Educator*, 1(10), 127-147.
- Deuze, M. (2006). Global journalism education: A conceptual approach. *Journalism Studies*, 7(1), 19-34.
- Deuze, M., Neuberger, C. & Paulussen, S. (2004). Journalism education and online journalists in Belgium, Germany, and The Netherlands. *Journalism Studies*, 5(1), 19-29.
- Dirik, Ç. & Çambay, S. (2019). Yeni nesil gazetecilik eğitiminin gazetecilik bölümü öğrencilerinin iş bulma avantajı bağlamında değerlendirilmesi. *Electronic Turkish Studies*, 14(1), 227-243.
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., & Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285-296.
- Drok, N. (2012). Towards new goals in European journalism education. *Journal of Applied Journalism & Media Studies*, 1(1), 55-68.
- Fahmy, N., & Attia, M. A. M. (2021). A field study of Arab data journalism practices in the digital era. *Journalism Practice*, 15(2), 170-191.
- Folkerts, J. (2014). History of journalism education. *Journalism & Communication Monographs*, 16(4), 227-299.
- Frith, S., & Meech, P. (2007). Becoming a journalist: Journalism education and journalism culture. *Journalism*, 8(2), 137-164.
- Gasparyan, A. Y., Ayvazyan, L. & Kitaz, G. D. (2013). Multidisciplinary bibliographic databases. *Journal of Korean Medical Science*, 28(9), 1270-1275.
- Greenberg, S. (2007). Theory and practice in journalism education. *Journal of Media Practice*, 8(3), 289-303.

- Grunig, L. A. (1989). Sex discrimination in promotion and tenure in journalism education. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 66(1), 93–100.
- Henrichsen, J. R. & Shelton, M. (2023). Boundaries, barriers, and champions: Understanding digital security education in US Journalism Programs. *Journalism Studies*, 24(3), 309-328.
- Heravi, B. R. (2019). 3WS of Data Journalism Education: What, where and who? *Journalism Practice*, 13(3), 349-366.
- Hirst, M. (2010). Journalism education “down under”: A tale of two paradigms. *Journalism Studies*, 11(1), 83-98.
- Hochheimer, J. L. (2001). Journalism education in Africa: From critical pedagogical theory to meaning-based practice. *Critical Arts*, 15(1-2), 97-116.
- Ingwersen, P. (2000). The international visibility and citation impact of Scandinavian research papers in selected social science fields: The decay of a myth. *Scientometrics*, 49(1), 39-61.
- İrvan, S. (2022). Türkiye’de gazetecilik eğitimi üzerine: Akademisyenler ne diyor? *Etkileşim*, 10, 236-253.
- Jiang, S. & Rafeeq, A. (2019). Connecting the classroom with the newsroom in the digital age: An investigation of journalism education in the UAE, UK and USA. *Asia Pacific Media Educator*, 29(1), 3-22.
- Joseph, B. (2020). Journalism education. In K. Wahl-Jorgensen ve T. Hanitzsch (Eds.), *The handbook of journalism studies* (pp. 55-72). Routledge.
- Kandemir, C. (2012). Türkiye ve Almanya’da gazetecilik eğitimi alan öğrencilerin eğitim kalitesi ve beklentilerine yönelik alan araştırması. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 30, 97-112.
- Kaplan, O. U. (2021). Türk ve Rus akademik çalışmalarında yeni medya eğitimi sorunsalı üzerine bir değerlendirme. *OPUS International Journal of Society Researches*, 17(35), 2290-2322.
- Karaduman, M. (2017). Yerel medya çalışanlarının eğitim düzeyleri ve mesleki yeterlilikleri: Antalya örneği. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (28), 184-301.
- Karaduman, M., & Akbulutgiller, B. (2017). Türkiye’de gazetecilik eğitimi: Lisans müfredat programları karşılaştırması. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 16(4), 1162-1182.
- Kasemodel, M. G. C., Makishi, F., Souza, R. C. & Silva, V. L. (2016). Following the trail of crumbs: A bibliometric study on consumer behavior in the food science and technology field. *International Journal of Food Studies*, 5(1), 73–83.
- Kaya, A.Y., Ata, F. & Bursa, A. (2022). İletişim fakülteleri müfredatında dijitalleşme: gazetecilik ile radyo, sinema ve televizyon bölümü eğitimindeki dijital derslerin analizi. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (39), 1-23.
- King, E. (2008). The role of journalism history, and the academy, in the development of core knowledge in journalism education. *Journalism & Mass Communication Educator*, 63(2), 166–178.
- Korkmaz, A. (2012). Gazetecilik eğitimi alan öğrencilerin gazetecilik eğitimi ve gazetecilik mesleğine bakışı. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (16), 9-27.
- Kothari, A. & Hickerson, A. (2020). Challenges for journalism education in the era of automation. *Media Practice and Education*, 21(3), 212-228.
- Kölgeliler, Ö. Ü. Y. Ö. & Atay, S. E. (2022, 2-4 Mart). Türkiye’de devlet üniversitelerinde iletişim eğitimi veren meslek yüksekokulu programlarının öğretim elemanı profili [Kongre Sunumu]. 7th International Communication in New World Congress, İzmir, Turkey. 1-21.
- Li, K., Rollins, J., & Yan, E. (2018). Web of Science use in published research and review papers 1997–2017: A selective, dynamic, cross-domain, content-based analysis. *Scientometrics*, 115(1), 1-20.

- Macdonald, I. (2006). Teaching journalists to save the profession: A critical assessment of recent debates on the future of US and Canadian journalism education. *Journalism Studies*, 7(5), 745-764.
- Marí-Saez, V. M. & Ceballos-Castro, G. (2015). Análisis bibliométrico sobre comunicación, desarrollo y cambio social en las diez primeras revistas de comunicación de España. *Cuadernos.info*, 37, 201-212.
- Marsilio, M., Cappellaro, G., & Cuccurullo, C. (2011). The intellectual structure of research into PPPS: A bibliometric analysis. *Public Management Review*, 13(6), 763-782.
- Martínez-Nicolas, M. & Del-Hoyo-Hurtado, M. (2021). Innovation in journalism educational programmes at university. A systematic review of educational experiences at Spanish universities. *Profesional de la información*, 30(3), e300307.
- Mensing, D. & Franklin, B. (2010). Introduction to Part I. In B. Franklin & D. Mensing (Eds.), *Journalism education, training and employment* (pp. 1-10). Routledge.
- Mensing, D. (2010). Rethinking [again] the future of journalism education. *Journalism studies*, 11(4), 511-523.
- Murthy, C. S. (2011). Dilemma of course content and curriculum in Indian journalism education: Theory, practice and research. *Asia Pacific Media Educator*, (21), 24-42.
- Nguyen, A. & Lugo-Ocando, J. (2016). The state of data and statistics in journalism and journalism education: Issues and debates. *Journalism*, 17(1), 3-17.
- North, L. (2010). The gender problem in Australian journalism education. *Australian Journalism Review*, 32(2), 103-115.
- Öztürk, M. & Demir, Y. (2023). Bilgilendirme ve kaos arasında: Afet yönetiminde medyanın rolüne yönelik bibliyometrik bir analiz. *TRT Akademi*, 8(18), 506-527.
- Redondo, M., Sanchez-García, P., & Etura, D. (2017). Research on ethics education for journalists in Spain. Bibliometric analysis and applied educational terms (2005-2015). *Revista Latina de Comunicación Social*, (72), 235.
- Saf, H. H. (2023). Siyasal iletişim ve sosyal medya konularını içeren çalışmaların bibliyometrik analiz ile incelenmesi. *Selçuk İletişim Dergisi*, 16(1), 90-118.
- Segado-Boj, F. (2020). Research on social media and journalism (2003-2017): A bibliometric and content review. *Transinformação*, 32:e180096, 1-10.
- Simao, L. B., Carvalho, L. C., & Madeira, M. J. (2021). Intellectual structure of management innovation: bibliometric analysis. *Management Review Quarterly*, 71(3), 651-677.
- Sloan, W. D. (2014). In search of itself: A history of journalism education. In Wm. D. Sloan (Ed.), *In Makers of the media mind* (pp. 1-22). Routledge.
- Solkin, L. (2022). Journalism education in the 21st century: A thematic analysis of the research literature. *Journalism*, 23(2), 444-460.
- Sparrow, J. (2022). The machines are learning: How artificial intelligence is already affecting journalism education. *Australian Journalism Review*, 44(2), 163-169.
- Tanacı, F. & Balcı, Ş. (2021). Türkiye’de gazetecilik eğitimi: Akademi, öğrenci ve sektör beklentileri üzerine bir araştırma. *İNİF-E Dergi*, 6(2), 409-429.
- Thanuskodi, S. (2010). Journal of social sciences: A bibliometric study. *Journal of Social Sciences*, 24(2), 77-80.
- Tokgöz, O. (2003). Türkiye’de iletişim eğitimi: elli yıllık bir geçmişin değerlendirilmesi. *Kültür ve İletişim*, 6(11), 9-32.
- Toksarı, M. (2022). Sosyal medya ve nefret söylemiyle ilgili çalışmaların bibliyometrik analiz ile incelenmesi. *Kastamonu İletişim Araştırmaları Dergisi*, (8), 42-55.

- Topsakal, T. (2022). Gazetecilik eğitiminde dijital derslerin rolü: Türkiye ve yurtdışı üniversitelerine yönelik bir araştırma. *Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi*, (41), 234-254.
- Tüzün, S. (2023). Türkiye’de iletişim eğitimi: müfredatlar üzerine bir inceleme. *Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Medya ve İletişim Araştırmaları Hakemli E-Dergisi*, (13), 70-90.
- Uçak, G. (2020). Drone gazeteciliğinin Türk eğitim sistemindeki yeri. *Yeni Medya*, 8, 66-76.
- UNESCO (2022). *Gazetecilik, sahte haber ve dezenformasyon: Gazetecilik eğitimi ve alıştırmaları için el kitabı*. UNESCO Gazetecilik Eğitimi Serisi.
- Uzun, R. (2007). İstihdam sorunu bağlamında Türkiye’de iletişim eğitimi ve öğrenci yerleştirme. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 25(2), 117-134.
- Uzun, R. (2011). Türkiye’de gazetecilik eğitimi: Değişimler ve eğilimler. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (15), 119-132.
- Van Eck, N., & Waltman, L. (2010). Software Survey: VOSviewer, a Computer Program for Bibliometric Mapping. *Scientometrics*, 84(2), 523-538.
- Wahyuni, H. I. (2017). Mainstreaming climate change issues: Challenges for journalism education in Indonesia. *Pacific Journalism Review*, 23(1), 80-95.
- Winfield, B. H. (2008). Introduction. In B. H. Winfield (Ed.), *Journalism 1908: Birth of a profession* (pp. 1-14). University of Missouri Press.
- Yıldırım, B. (2006). Eleştirel pedagoji açısından gazetecilik eğitimini yeniden düşünmek. *İletişim Araştırmaları*, 4(1), 121-152.
- Yıldırım, B. (2012). Dünyada ve Türkiye’de gazetecilik eğitimi: Kısa bir kurumsallaşma tarihi. Ö. Özer (Ed.). *Haberin doğası: Gazetecilikte idealler ve sorunlar* (ss. 413-464) içinde. Literatürk Yayınları.
- Yusof, N., Ismail, A., Ismail, R., Aripin, N., Kassim, A., & Ishak, M. S. (2018). Industry perspective on journalism education curriculum in Malaysia. *Malaysian Journal of Learning and Instruction*, 15(1), 149-172.
- Zagidullina, M., Fedotova, N., Antropova, V., Fedorov, V., Lebedzeva, M., Panova, E. & Patrebin, A. (2023). How is journalism defined in university handbooks? A conceptual analysis of students’ literature, examples of Russia and Belarus. *Journalism*, 24(1), 211-232.

Bu çalışma **intihal tespit programlarıyla** taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

This article has been scanned by plagiarism detect softwares and no plagiarism detected.

Bu çalışmada “**Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi**” kapsamında uyulması gereken kurallara uyulmuştur.

In this study the rules stated in the “**Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive**” were followed.

Makale tek bir yazar tarafından yazılmıştır.

The article was written by a single author.

Çalışma kapsamında herhangi bir kurum ya da kişi ile **çakar çatışması** bulunmamaktadır.

There is no **conflict of interest** with any institution or person within the scope of the study.